

Б П Л А Т Е Н

П Л А Н И Н А Р С К О Г Д Р У Ш Т В А
Р А Д Н И Ч К И

Год. 17

Београд,
Фебруар 1981. године

Број 8

Цена: по жељи, одредите
сами

(фототипско издање)

ПЛАНИНАРСКО ДРУШТВО "РАДНИЧКИ" –

НАЈБОЉА СПОРТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА СОФК ЗВЕЗДАРА

Сваког децембра СОФК Звездара сумира резултате рада својих удружених организација. Оцењују се успеси и залагања спортских колектива и појединаца, Најбољима се додељује традиционална Децембарска награда.

Ова награда је за 1980. годину додељена на свечаној седници СОФК Звездара, одржаној 23.12.1980. године. На седници су проглашени најбољи спортисти, спортски радници, тренери и организације са територије Општине Звездара.

У категорији спортских организација, за најбољу и најуспешнију је проглашено наше Друштво. Овај успех је утолико већи, јер на територији Општине раде и постижу изванредне резултате спортски колективи који се боре и у савезним лигама, дају бројне репрезентативце, па су чак и прваци државе и Европе (женска рукометна екипа "Раднички").

При оцењивању резултата рада, Комисија је оценила активност Друштва у акцији "Ништа нас не сме изненадити" - Горњак (показна вежба са близу 200 учесника), затим систематску и темељну обраду Проклетија, квалитетне високогорске и алпинистичке успоне, као и напоре око формирања огранака односно рада на масовности.

Децембарску награду, као и новчану награду од 10.000 динара, примили смо са поносом, али она не сме и неће бити успех који ће нас успавати. Ми смо свесни напора које смо уложили, али смо исто тако свесни да то обавезује целокупно чланство на заједнички рад, у циљу постизања још бољих резултата.

Нашем Друштву је Децембарском наградом признат труд и успех. На нама је да већим и квалитетнијим походима наставимо тридесетогодишњу високогорску традицију и походе у планине, као и да уласком у радне организације и школе, окупимо у наше редове што више радних људи и омладине.

ИЗВЕШТАЈ О АКТИВНОСТИ П.Д. "РАДНИЧКИ" У 1980. ГОДИНИ

Током 1980. године, наше Друштво је обављало низ активности, у циљу чешћег и масовнијег одласка у планине и даљег рада на пропаганди и омасовљењу планинарства код нас. Укупно су евидентирана 18 успона-похода, 1 показна вежба, настављен је рад на обради Проклетија, а у Друштву је одржано 25 предавања путописне и стручне тематике, од којих су многа била праћена дијапозитивима. Наводимо остварене планинарске походе:

- * 2. 2. - ЈАБЛАНИК (1274) - 37 учесника.
- * 14.-16.3. - КОПАОНИК - Панчићев врх (2017) и Караман (1934) - 46 учесника.
- * 22.3. - ФРУШКОГОРСКА ТРАНСВЕРЗАЛА – Стражилово – Врдник – Змајевац (453) - Црвени чот (539) - 19 планинара.
- * 13.4. - ПРОЛЕЋНИ ДАН ПЛАНИНАРА - Гучево (779) - Зајача - Троноша - 23 планинара.
- * 6.- 8.6. - ТАРА – Јањац (1350), Кремен (1100), Висока Главица (1300) - 43 учесника.
- * 2. - 12.7. - ПРОКЛЕТИЈЕ (Грбаја, Очњак, Волушница, Каранфил).
- * 1. - 15.8. - СЛОВЕНАЧКЕ И КОРУШКЕ ПЛАНИНЕ.
- * 11. - 19.8. - КЛЕК, ВЕЛЕБИТ.
- * 23. - 30.8. - ОЛИМП - (Митикас, Стефани, Скала).
- * 2.8, 9.8, 30.8, 13.9. - ТРАНСВЕРЗАЛА Бата-Раде ПЕТРОВИЋ.
- * 6. 09. – СУБЈЕЛ.
- * 19.10. - МАРШ ОСЛОБОЂЕЊА БЕОГРАДА.
- * 26.10.- ВРШАЧКА ТРАНСВЕРЗАЛА - 54 планинара.
- * 1.11. – БУКУЉА.
- * 16.11, 7.12. - ФРУШКОГОРСКА ТРАНСВЕРЗАЛА.
- * 22.11.1980. - ПОХОД РЕПУБЛИКЕ / ТИТОВИМ СТАЗАМА - Подбукови-Робаје-Ваљево).
- * 23.11.1980. - МИМОХОД поред вечног пребивалишта друга Тита.

Посебно напомињемо показну вежбу "Ништа нас не сме изненадити - Горњак 80" у оквиру примене задатака ОНО, изведена 31.5.1980. на падинама Малог Вукана (765) и у пределу Горњачке Клисуре. Вежбом се показала корисност планинарства и алпинизма у циљу одбране земље - при прелазу реке, смештају архиве на неприступачан терен, спасавању и транспорту рањеника, и вођењу становништва на слободну територију. Поред наших чланова, у вежби су учествовали и планинари ПСД "Рудар-Геолог", ПД "Звездара", ОПД "Београд", ПД "Победа" и ПД "Златибор". Ток вежбе су пратили представници општинских органа СО Звездара. Вежба је оцењена као веома успела, на ТВ Београд су приказани поједини инсерти, а посебно признање успелој вежби је и Децембарска награда СОФК Звездара.

И ове године је наше Друштво радило у масиву Проклетија. Маркирани су и осигурани бројни планинарски путеви, као пут на Очњак, Северни врх Каранфила, осигуран је пут у Котлове, и тако су Проклетије постале још приступачније за планинаре. И овде су нам много помогли наши другови из ПСД "Рудар-Геолог".

Члан нашег Друштва, Звонимир Блажина, савезни инструктор за зимски алпинизам, успешно је водио зимски алпинистички течај, марта ове године, на Дурмитору.

У овим походима и успонима узело је учешћа укупно 396 планинара, од којих највећи број чине омладинци, посебно из нашег огранка у Сред. Текстилној Школи.

Најквалитетнији успон је, сигурно, велики успех нашег члана, Живка Шутиновског, који је августа ове године, са члановима ПСД "Рудар-Геолог" освојио Матерхорн и Монте Розу.

У протеклој години је настављен и рад на усавршавању чланова путем предавања и на пропаганди планинарства. Тако је одржано 25 предавања, са укупно 427 планинара-слушалаца. У овоме су нам посебно помогли наши сарадници из ПД "Железничар" – Влада Марковић, са тематским предавањем "Дурмитор", и наш дугогодишњи друг и пријатељ, Јанићије Цветковић,

Приходи и расходи су следећи :

П Р И Х О Д И	
1. Пренесени део вишка прихода из 1979. године	18.600,39
2. Приходи од чланарине	6.800,00
3. Приходи од дотација	57.500,00
4. Приходи од изведених акција	25.140,00
С В Е Г А П Р И Х О Д А :	108.040,39

Р А С Х О Д И	
1. Трошкови излета и похода	48.334,85
2. Стручна литература	350,00
3. Каноеларијски материјал	37,50
4. Набавка чланских књижица и маркица	2.320,00
5. Трошкови платног промета	137,30
6. П Т Т трошкови	33,50
С В Е Г А Р А С Х О Д А :	51.213,15

РАЗЛИКА ПРИХОДА И РАСХОДА – ВИШАК ЗА 1981. ГОДИНУ 56.827,24

Треба истаћи да је финансијско пословање, његова уредност и стање - слика ефикасног и организованог рада целог Друштва, чији су успеси у многостигнути пре свега захваљујући правилном раду финансијске службе.

ПЛАНИНАРСКИ АТЛАС

В А Г А Њ С К И ВРХ - Највиши врх (1758 м). на Велебиту, у југоисточном делу његовог планинског масива.

В А Р Д Е Н И К - Планина у југоисточној Србији, највиши врх Велики Стрешер (1875 м). На северној страни су изграђене четири хидроцентрале Власинског система.

В Е З У В - Активан вулкан у јужној Италији, близу Напуља. Новији, млађи вулкан висок 1267 м, стари кратер 1132 м, с пречником од 700 метара. Ерупције су честе. Прва је 79. године разорила и затрпала старе римске градове Помпеју и Херкуланум. Накнадне ерупције су биле 1631, 1794, 1822, 1872, 1891-92, 1906, 1926-27, 1933 и 1944. У подгорини Везува су многобројни виноградни а и шира околина је насељена веома густо, због плодности вулканског пепела. Туризам је веома развијен, а изграђена је и успињача.

ПЛАН АКЦИЈА ЗА 1981. ГОДИНУ

ЈАНУАР	* РУДНИК , 1 дан, организатор ПД "Победа"
ФЕБРУАР	* БУКУЉА – ВЕНЧАЦ , 1 дан, Трансверзала
МАРТ	* ГРБАЈА – ПРОКЛЕТИЈЕ , 7-10 дана, зимска тура
	* ГУЧЕВО , 1 дан
АПРИЛ	* СТОЛ – ДЕЛИ ЈОВАН, 2 дана
	* ГЛЕДИЋКЕ ПЛАНИНЕ, 1 дан, у част оснивања ПД "Раднички"-Београд
	* ПРОЛЕЋНИ ДАН ПЛАНИНАРА БЕОГРАДА , 1 дан
МАЈ	* ЂЕРОВИЦА – првомајскатура
	* РАЈАЦ -МАЉЕН, 1 дан
	* ПОХОД МЛАДОСТИ - организатор ПС Србије
ЈУН	* ХОМОЉСКЕ ПЛАНИНЕ, 1-2 дана, трансверзала
	* ПОВЛЕН, 2 дана, излет планинара Звездаре
	* РТАЊ , учешће у прослави 80 год. планинарства у Србији
ЈУЛ	* Б. ЦРКВА - поход ПСС поводом 40 год. устанка
	* ГРБАЈА - ПРОКЛЕТИЈЕ, 7-10 дана, план. логоровање
	* ДУРМИТОР , 6 дана - бивак
АВГУСТ	* МАКЕДОНСКЕ ПЛАНИНЕ или ЈУЛИЈСКИ АЛПИ, 1-2 нед, квалитена тура
СЕПТЕМБАР	* ГОЧ или ЈАСТРЕБАЦ, 1 дан
ОКТОБАР	* ОВЧАР - КАБЛАР, 1 дан, излет планинара Звездаре
НОВЕМБАР	* МАЉЕН - РАЈАЦ , 1 дан
	* ЈЕСЕЊИ ДАН ПЛАНИНАРА БЕОГРАДА
	* ВИСОКОГОРСКА ТУРА, новембарски празници
ДЕЦЕМБАР	* ПОСЕТА ЈЕДНОЈ ГРАНИЧНОЈ ЈЕДИНИЦИ, 1 дан

Поред овог, обавезног плана, наши чланови, као и ранијих година, и за ову планирају више самосталних излета, похода и обилазака трансверзала. Такође се планира још масовније учешће у походима других планинарских друштава, а посебно у акцијама Планинарског Савеза Београда.

**ПРЕДСЕДНИШТВО
П.Д. "Раднички"**

САВЕТИ ПЛАНИНАРИМА

ВИСОКЕ ПЛАНИНЕ

Одувек је одлазак у планине привлачио младе људе. У планину се одлази са одушевљењем, јер се доживљава нешто ново и непознато. Нешто, што нас враћа у снове и далеке, недостижне жеље. После града, бучних улица и живота строго распоређеног и пуног обавеза, планина нуди свој мир и раскошну лепоту. У тим часовима човек заборави све обавезе и бриге и постаје поново чиста и безбрижна личност из ране младости. Али, предност боравка у планини не лежи само у психичком опоравку. Мада то није предмет овога написа, морамо се дотаћи још два најважнија фактора који се код младих људи неприметно намећу својим позитивним деловањем у формирању њихових личности и физичких вредности.

Први фактор је осамостаљење младог човека у личност независну и несебичну, пуну добре воље и снажног карактера, пожртвовану и веселе нарави. Све се ове особине стварају у младом планинару боравком у планини. Оне се формирају у планини, једноставно и неприметно, без предавања и прокламовања правила и норми понашања. Спремити себи оброк или лежај у бурној ноћи, понети другу ранац или се одрећи задњег гутљаја воде за слабог и жедног друга, све су то у планини нормални гестови, а у исто време изванредни фактори за формирање младих људи какве друштво само може да пожели.

Други фактор је физичка спремност, коју поседује сваки планинар. И овде се физичка снага и чврстина постиже спонтано и неприметно. Кретањем кроз планину и боравком у њој, чини човек читав низ физичких покрета и радњи, које се по тежини убрајају у најтеже у спорту уопште. Прелажење природних препрека, напор за излазак на врх, неосетно претварају слабуњаво и анемично градско дете у снажног и чврстог човека. Оно што треба подвући - све се то не постиже кроз унапред предвиђене физичке вежбе, већ кроз забаву и низ радости које планина пружа.

Ради свега овога, планинара очекују и одговорни задаци, па се поставља питање најцелисходнијег спровођења планинарења, да би се добили оптимални резултати. Ставови планинарских радника се често разликују, и мислим да је то срећа. Не може се прецизно дати дефиниција планинарства, нити има правила како планинарити. Свако од нас иде у планину онолико колико му то дозвољавају физичке могућности, или докле досезе његова заинтересованост и амбиције. Планинарска организација је задовољна са сваком активношћу, јер тиме доприноси основним задацима: изводити у природу и рекреацију што више радних људи и омладине. Када млади људи осете зов планине и када одлазак у брда постане навика, бивају понесени својом здравом младачком амбицијом и желе да постигну што више. Они после брда и средњевисоких планина желе да остваре још лепше походе и освоје још теже и више врхове. Високе планине, као што су Шара, Кораб, Дурмитор, Маглић, Јулијски Алпи и друге планине и врхови, постају жеља која их потпуно окупира. Уласком у те планине, доживљава се нови свет, какав се до тада није сретао. Невероватне промене потпуно фасцинирају и често пута људи нису ни средили своје утиске, а већ су у граду.

Нажалост, литературе о високим планинама је мало. Зато је жеља овога написа да у пар наставака прикаже високе планине, њихову суштину, климу, флору и фауну. Истина, у најкраћим цртама, са једином жељом да млади људи прихвате све феномене и необичности високих планина као нешто нормално, нешто што има своја објашњења у реду и закону природе.

Можда је у низу питања која ће настати, најтеже одговорити где је граница између средњих и високих планина. Устаљено је мишљење да високе планине почињу са надморском висином од 2000 метара, а испод тога је средњегорје. Ја, међутим, не делим то мишљење, јер ми се чини да је ова граница постављена исувише уопштено. На разним географским ширинама, не само у свету, већ и код нас, утицаји висине на климу, а са тим и на флору и

фауну, толико су различити, да се ово мерило (2000 м.) не може да прихвати. Главни град Мексика, на пример, лежи на више од 2000 метара над морем, док се код нас стална станишта на тој висини не могу ни да замисле. Ради свега овога, мислим да је граница између средњих и високих планина баш она природна, на горњој граници шуме. Кретање кроз шуме које окружују високе горе, јасно ставља до знања сваком учеснику похода, да тек прилази планини. Изласком изнад шумских појаса, не само да се мења декор. Тај тренутак је врло упечатљив, јер се из полумрака и шумских сенки, одједном прелази на осунчане стране, пуне светлости и широких видика. Та промена, која опија топлим сунцем, толико је уочљива и непосредна, да човек истог момента осети да је ушао у неки нови свет.

Међутим, све високе планине не личе једне на друге. Једне су травне и лако проходне до самих врхова, а друге камене, стрме и тешко пролазне. Томе је узрок различит геолошки састав. Нећемо се на овом месту задржавати у објашњавању појединих геолошких периода. Најгрубље ћемо све високе планине поделити у две групе. У прву би дошле оне кречњачког састава. Кречњак је познат као материјал који вода и други атмосферски утицаји лако разарају и дају му изглед стрмих и искиданих врхова и назубљених гребена. У овим планинама су радом воде настали и други природни феномени, као што су пећине, камени мостови, прерасти и разна окна. Пошто вода лако продире кроз кречњак, ове планине су безводне и са веома мало извора. Као накнада за недостатак воде, у дубоким увалама и сунцу заклоњеним странама, дуго се, па и преко целе године, задржи снег.

У другу групу улазе старије планине, заобљених и правилних страна, са изворима све до врхова. Стене и стрме камене стране у овим планинама су ретка и усамљена појава.

Најпознатије високе кречњачке планине прве групе у нашој земљи су:

Јулијски и Савињски Алпи у Словенији;

Велебит у Хрватској;

Прењ, Маглић, Вољујак, Трескавица, Чврсница и друге у Босни и Херцеговини;

Дурмитор, део Проклетија, Кучке планине, Морачке планине, Комови, Биоч, Орјен и Ловћен у Црној Гори;

Проклетије (део) на Косову;

Сува Планина у Србији.

Најпознатије високе планине у нашој земљи, које спадају у другу групу су:

Пелистер, Кајмакчалан, Кожуф, Осоговске планине, Јакупица, Шара, Рудока, Враца, Кораб, Јабланица, Бистра, Дешат и друге у Македонији;

Стара Планина, Копаоник, Проклетије у Србији;

Коритник, Шара, део Проклетија, Језерска планина на Косову;

Враница, Романија и друге у Босни и Херцеговини.

Ми, становници градова и насеља са ниском надморском висином, научили смо на нашу континенталну климу са четири годишња доба. Прелаз из зиме у лето и обрнуто долази нам постепено кроз још два годишња доба која понекад сматрамо за најлепша, пролеће и јесен.

У високим планинама, таквих прелаза нема. Дебео снежни прекривач се дуго држи, да би се у позно пролеће одједном за пар недеља истопио и нестао са свих присојних планинских страна. Под благотворним зрацима топлог сунца одједном избија цвеће, трава, и почиње улазак стада у катуне. Наступају лета која трају до првих јесењих магли. Те прве магле и кише се брзо претварају у снег, који ће потрајати око седам месеци.

Природа је морала да се прилагоди строгом режиму климе. Ради тога, у оном кратком лету које траје око четири месеца, мора да се одвије сав вегетациони циклус, који је у долинама много дужи.

Да ли има неке разлике између флоре и фауне високих планина, и оне у ниским речним долинама и равницама, сазнаћете у следећем поглављу, у новом броју Билтена...

П. С. Д. "РУДАР – ГЕОЛОГ"

У "златно доба" почетака београдског планинарства, око педесетих година, планинарило се много а причало врло мало. У то доба гојзерица са трикунима, живело је много планинарских друштава и радило пуно планинарских домова. Но, домови су се полако претварали у хотеле, а планинарска друштва у излетничке дружине. Међутим, још се из нечега може створити доста, још понегде ентузијазама и љубав према планини победе комфор и аутомобиле. Баш тако живе и раде наши другови, пријатељи и сигурно најближи сарадници, чланови ПСД. "Рудар-Геолог".

Као настављач традиције планинарског друштва "Геолог", П.С.Д. "Рудар'-Геолог" је основано 12. јула 1976. године са 22 члана, да би 1980 године бројало 151 члана, 78 мушкараца и 53 жене. Овај пораст квалитета је, насупрот многим очекивањима, донео и још квалитетније успоне и походе. Од 1978. године, када је до тада највећи успех био успон на Јакупицу (2540) са 15 планинара, друштво је напредовало до Мон Блана – 1979. године, и Матерхорна и Монте Розе – 1980. год.

Друштво је зидано нс доста чврстим темељима које је за собом оставило ПД "Геолог" чија су главна оријентација била такмичења у планинарској оријентацији, о чему говоре и бројни успеси, тако да бележимо:

- II место на првенству Југославије 1967 године;
- I место - Овчар-Каблар 1968 године;
- I место - Магљеш-Ваљево;
- I место - Авала;
- I место - такмичење београдског Унивортитета;
- I место ван конкуренције на четвртом првенству Југославије у оријентац. такмичењу.

ПСД "Рудар-Геолог" наставља успехе својих претходника, и у много чему их превазилази, тако да је освојено :

- I место - Кумровец 1977 и Охрид 1979;
- I место (жене) - меморијал паланачке чете 1979;
- III место - првенство Србије 1980;
- II место - првенство Београда 1980.

Но, поред оријентационих такмичења, друштво почиње да негује високогорски рад и алпинизам, тако да је поред Матерхорна, Монте Розе и Мон Блана, испењано још пуно врхова у Јулијским Алпима, Проклетијама, на Дурмитору и другим планинама широм земље. Ове године планира се и учешће неколико чланова Друштва у походу на Кавказ, који ће бити изведен под окриљем ПС Београда, а на иницијативу чланова ПСД "Рудар-Геолог". Прошле године друштво је испењало и свој први првенствени смер, на Савин Кук (Дурмитор) - 2512 метара, тежина извођења III са елементима IV.

ПСД "Рудар-Геолог" је и потписник КОСПОЈ-а (Координациони одбор студентских планинарских организација Југославије), те је као такво организовало и првенство студената Београда у оријентационом, такмичењу, 4.4.1980. поводом Дана студената на Дебелом Брду – Повлен. На овом такмичењу освојено је IV место у мушкој и I место у женској конкуренцији. Иницијативом чланова Друштва, ово такмичење ће постати традиционално.

Поред оријентационог такмичења, око 1979 године расте интересовање за алпинизам, тако да је сада велики број чланова Друштва завршио почетни алпинистички течај. Њих 7 завршило је и зимски алпинистички течај на Дурмитору, прошле године, а сада велики број чланова похађа зимски алпинистички течај у ПС Београда.

На састанцима, уторком у 19 часова на Рударско-Геолошком факултету, све је подређено раду у планини. Састанци су кратки, садржајни и "студентски" духовити. Међутим, иако је рад у планини примаран, Друштво има веома прецизно пословање. Постоји главна картотека са картонима чланова Друштва и освојених врхова, архива је сређена, води се прецизан деловодни протокол, а ту су и детаљни извештаји са акција, успона и тура. Постоји позајмна библиотека планинарско-алпинистичке литературе, а купљена је и опрема - вестони, шатори, вреће за спавање, цепини, дерезе, гојзерице, ужад, смучке, шлемови и друго, која се изнајмљује члановима. Све је то купљено од средстава добијених радом у планини, као и приходима Друштва од прања прозора и других послова "наше" делатности. Иначе, Друштво нема сталних извора прихода. Чланови Друштва дали су прошле године и око 150 часова добровољног рада, да би средили своје просторије на Факултету.

ПСД "Рудар-Геолог" је својеврстан расадник кадрова. Његови чланови су углавном студенти Рударско-геолошког факултета, али долазе и са многих других високо-школских установа, предузећа и школа. Одлазећи често по потреби службе широм земље, они остају у сталном контакту са планином, па у новој средини покрећу оснивање нових или се прикључују другим планинарским друштвима, чиме знатно доприносе омасовљењу планинарства и дају пун допринос његовој пропаганди.

Као посебно признање наводимо диплому коју је на својој годишњој скупштини (1980.) ПД Авала доделило ПСД "Рудар-Геолог" за "развој планинарства, алпинизма и планинарске оријентације".

Нама је, сигурно, најдраже и најзначајније свесрдно учешће чланова ПСД "Рудар-Геолог" у нашим акцијама и походима. Тако им дугујемо веома много за суделовање и помоћ у нашој показној вежби "Ништа нас не сме изненадити - Горњак '80". Такође, наш рад на обради Проклетија би био веома тежак и мукотрпан без учешћа чланова овог друштва. Остаје нам само да ово, у планини исковано другарство, негујемо и даље, и да заједно још много година радимо у планини и за њу.

Михаило М. Лазић

АКО ТИ НЕКИ УСПОН НИЈЕ УСПЕО, БУДИ ТОЛИКО
КУРАЖАН ДА ТО ПОДНЕСЕШ. ИЗВРШИЋЕШ ГА ЗЛЕДЕЋИ
ПУТ. СТЕНЕ СУ УВЕК НА ИСТОМ МЕСТУ. ОНЕ ЧЕКАЈУ !
ПОПУСТИТИ ЗА СЛАБА ВРЕМЕНА НИЈЕ СРАМОТА, НИТИ
ПОРАЗ. НЕ УПУТИ СЕ НА УСПОН БИЛО КАКО. СРАМОТА ЈЕ
ТЕК ТАДА, КАДА СЕ У ЊЕГА ЛАКОМИСЛЕНО УПУСТИШ.

Златко Смерке

ПОМЕН ЗАСЛУЖНИМ ПЛАНИНАРИМА

ДУШАН ЈАКШИЋ

(14.12.1898, Српске Моравице – 08.01.1975, Београд)

Непријатно је, да евоцирање успомене на једног дивног човека и изванредног планинара, мора да почне са једном тужном и за нас планинаре поразном констатацијом. На последњем испраћају овог планинарског великана, није било планинара. Исто тако, његов нестанак не само да није забележен, већ није ни примећен ни на једном званичном месту.

Снагом своје личности, стваралачким особинама и изванредним резултатима у планинама, није смео да буде заборављен од оних којима је посветио себе. Све је присутнија наша немарност, потпуна површност као и незаинтересованост за планинарску историју и пионире који су утрли пут планинарској организацији. За Душаном Јакшићем пошли су на пут заорава и други истакнути планинарски прегаоци, за чију смрт планинари нису имали слуха. То наше понашање се наставља и у односу на многе старе и изнемогле људе, који су својевремено водили у планине и млађима преносили своје богато планинарско искуство и знање. Данас су они напуштени, не само од оних које су водили и учили, већ и од целе организације, са горчином размишљају о људској незахвалности, свом самовању и тужном крају који се примиче.

Тужна и нема је била сахрана Душана Јакшића. Није било речи о његовом прегалаштву и планинарским подвизима. Нико од нас му није рекао хвала за све што је учинио. Зато га на овом месту поменимо и рецимо оно што се мора рећи, како би и млађа поколења знала величину његове личности, а тиме и тежину губитка.

Своју планинарску делатност започео је у Загребу. Његови изванредни планинарски и алпинистички резултати нису га омели да са истом снагом ради у планинарској организацији. Био је дугогодишњи секретар и председник (1934) загребачког друштва "Сљеме", члан управе Савеза планинарских друштава Југославије и потпредседник загребачког зимско-спортског подсавеза. У предратном периоду уредник је наших првих планинарских календара (1924 и 1925 год.) и сакупљач изванредне биолошке збирке за будући планинарски музеј у Загребу. Године 1941, по завршетку априлског рата, прелази у Београд. По рату, ставља све своје планинарско искуство у обнављање планинарске организације Србије. Постаје члан Извршног одбора ПСС. Посебно мора да се истакне и његов плодан рад око оснивања ПД "Железничар" - Београд.

Међутим, његови резултати у планинама су управо оно што говори о вредности и значају Душана Јакшића. Као први југословенски алпиниста излази без водича на Мон Блан (1930. године са Ф. Драженовићем) и Матерхорн (1931.). На Мон Блан излази још једном, а од значајнијих планинарских врхова ван наше земље, пење се и на Монте Розу, Габелхорн, Брајтхорн, Грос Глокнер, Грос Венедигер, Анкогел, Дахштајн, Гран Парадизо, Мармолату, Тре Ћиме ди Лавередо, Монте Кристало и друге. Исто тако се пење и по планинама Немачке, Шведске, Норвешке, Румуније и Бугарске.

Алпинизмом се бавио врло интензивно. Пењао се по свим значајнијим стенама наше земље, Северну Триглавску стену је препењао 1927. године и имао читав низ тешких успона на разне врхове.

Да ли један тако плодан живот може физичком смрћу да нестане из планинарске средине? Душан Јакшић, својим радом и резултатима, мора да буде подстрек за нова поколења.

За све што је за нас учинио, остаје да га памтимо и да од срца кажемо: Душане Јакшићу, хвала и Слава Ти.

Бранко Котлајић

ОБАВЕШТЕЊА - ВЕСТИ – ОБАВЕШТЕЊА – ВЕСТИ - ОБАВЕШТЕЊА

Из Планинарског Савеза Београда сазнајемо да ће марта ове године почети са радом Планинарска школа, која ће вршити стручно усавршавање за звања ВОДИЧ ИЗЛЕТА и ВОДИЧ ПОХОДА. Предавачи из десетак предмета биће наши еминентни планинарски радници.

Од 21.1. - 25.2. на Коларчевом Народном Универзитету је одржана серија предавања са планинарском тематиком, праћених дијапозитивима. Мала сала КНУ је увек била премала да прими све заинтересоване, па је то прилика да се запитамо - да ли је могуће установити сталну планинарску трибину у некој од сала у граду. У овим предавањима су узели учешћа и наши чланови Звонимир Блажина ("Пречење дела Проклетија у зимским условима - Првомајска планинарска тура Чакор - Девојачки Крш - Старац" и "Пречење дела Комова у зимским условима") и Бранко Котлајић ("Олимп").

Рекли су о планини ...

АЛПИНИЗАМ ЈЕ КУЛТУРНА ПОЈАВА, ЗА КОЈУ ЈЕ БИТАН ДУШЕВНИ ФАКТОР, ТО ЈЕСТ ЉУБАВ ПРЕМА ПРИРОДИ, ТРАЖЕЊЕ ВЕЛИЧАНСТВЕНОСТИ ЛЕПОТЕ ГОРСКОГ СВЕТА, А ТАКОЂЕ И ТЕЛЕСНИ ФАКТОР, ТО ЈЕСТ ХОДАЊЕ У ГОРАМА, САВЛАДАВАЊЕ ПРЕПРЕКА КОЈЕ ПРЕДСТАВЉА ГОРСКИ СВЕТ.

Хенрик Тума

ПЛАНИНАРСТВО МИ ЈЕ БИЛО ОДУЗЕТОСТ СРЦА; ДОСЕГЛО МЕ ЈЕ КАО ПОЗИВ ИЗ ДАЉИНЕ, ДА САМ ИШАО ЗА ЊИМ. НИСАМ МОГАО ДРУКЧИЈЕ ! ТО ЈЕ СВЕ !

Јулиус Кузи

НЕМА ГОРЕ БОЛЕСТИ, НЕГО ШТО ЈЕ ПОМАЊКАЊЕ ГОРА.

Франце Авчин

ЗАШТО ЖЕЛИМ ДА СЕ ПОПНЕМ НА МОНТ ЕВЕРЕСТ? ЗАТО ШТО ЈЕ ТУ !

Џорџ Херберт Ли Малори

ЗАШТО УОПШТЕ ИДЕМ У ПЛАНИНУ ? МОЖДА И ЗБОГ ТОГА, ШТО МИ ТАМО НИКО НЕ ПОСТАВЉА ТАКО НЕУМЕСНА ПИТАЊА.

Лусиен Берардини

ПЛАНИНА НИЈЕ ЛУДА, ЛУД ЈЕ ОНАЈ КО БЕЗ ИСКУСТВА ИДЕ ГОРЕ.

Марјан Кершић – Белач

Билтен уређује Група за пропаганду ПД "Раднички", Београд, Жарка Зрењанина 31.

–Тираж 200 примерака –

–26.2.1981. –